خبر

رونمایی از سه کتاب آموزشی و پژوهشی موسیقی

همزمان با شصت و ششمین سالروز درگذشت مرحوم ابوالحسن صبا از استادان و هنرمندان پیشگام موسیقی ایرانی، سه کتاب آموزشی و پژوهشی پیش روی مخاطبان قرار گرفته است.«شور - همایون از دوره چهارم ویلن، ردیف استاد ابوالحسن صبا» عنوان کتابی با بازنویسی شهاب منا، نویسنده و پژوهشگر موسیقی ایرانی است که به عنوان یکی از تازه‌ترین مجموعه آثار پژوهشی و آموزشی موسیقی منتشر شده در روزهای اخیر در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.«دوره چهارم ویولن استاد ابوالحسن صبا» در مجله موزیک ایران، برخلاف دوره‌های اول و دوم ویولن صبا، فاقد شعر است و جملات آن در دستگاه شور و ماهور مشابه روایت نورعلی برومند از ردیف میرزاعبدالله است. در این نت‌نوشته‌ها همایون و ماهور از چپ‌کوک (همایون فاشری و ماهور رِ) و شور از راست‌کوک (لا) نوشته شده است.مراسم رونمایی این اثر پژوهشی و دو مجلد «ردیف سنتور استاد ابوالحسن صبا» با بازنویسی، ویرایش و تعلیقات شهاب منا که به‌تازگی هر سه توسط نشر خنیاگر منتشر شده‌اند، روز سه‌شنبه بیست و هشتم آذر ماه، ساعت ۱۳و۳۰ تا ۱۵و۳۰ دقیقه در آمفی تئاتر وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (واقع در خیابان آزادی، نرسیده به تقاطع اتوبان یادگار امام) با اجرای چند برنامه موسیقایی ویژه برگزار شد.

«جام جم»:

پرور نیستند تربیت کردم

میلاد بهشتی

آخر، کار من نیست. ضمن این‌که تجربه «سنتوری» هم باعث شد فاصله‌ام را با سینما حفظ کنم. موسیقی سنتوری، خیلی باارزش و عالی است و کارم را به نحو احسن انجام دادم و خیلی هم دوستش دارم ولی کار من موسیقی فیلم نیست. کار من، آهنگسازی و نوازندگی سنتور و آموزش است.

فیلم‌بین هستید؟

به‌شدت ولی بیشتر مستند می‌بینم. به‌ویژه مستندهای حیات‌وحش و راز بقا را دوست دارم. خیلی از این فیلم‌ها را در سفرهای خارجی می‌خریدم و در هر پمپ‌بنزینی که می‌رفتیم، فروشگاه‌های مجاور آن محصولات این چنینی برای فروش داشتند. به قدری مستند دوست دارم که همین فیلم تورج منصوری را صدبار دیده‌ام. او از همه آتشکده‌های یزد و کرمان فیلم گرفته و آنها را به‌خوبی در مستند به تصویر کشیده بود که خیلی زیباست. هرکدام هم داستان‌های جذاب خودش را دارد، مثل چَک چَک، یکی از زیارتگاه‌های مهم زرتشتیان در دل کویر. مثلا شما می‌دانستید وسط کویر، یک دریاچه است؟ تالاب پساب یزد (دریاچه کویر یزد). این همان آب زاینده‌رود اصفهان است که به زمین می‌رود و در نقطه‌ای از کویر یزد بالا می‌آید و تا اواخر بهار هم موجود است. بعد از بهار خشک می‌شود تا زمانی‌که دوباره این روند تکرار شود. کشف این نکات در مستندها جذاب است.

میانه‌تان با کتاب چطور است؟

نمی‌دانم اشکال من است یا ادبیات که چندان اهل خواندن رمان و داستان بلند نیستم. البته طبیعتا اشکال از من است (می‌خندد). اصلا نمی‌توانم داستان‌های طولانی را بخوانم اما به اندازه یک کتابخانه، داستان کوتاه از نویسنده‌های بزرگ خوانده‌ام. مثلا «آهوی بخت من گزل» نوشته آقای محمود دولت‌آبادی را در شبی که به خانه‌شان رفته بودیم خواندم. همان شب ایشان این کتاب را امضا کرد و به من هدیه داد اما مثلا هیچ‌وقت نتوانستم کتاب قطور و چندجلدی «کلیدر» را بخوانم و فقط جلد اول را تورق و بعد رهایش کردم. باز اگر رمان‌ها و داستان‌های بلند صوتی باشند، می‌توانم بشنوم و با آنها ارتباط برقرار کنم. یکی از تفریحات من در سال‌های جوانی برنامه «راه‌شب» رادیو بود. خیلی از شنیدن داستان‌های آن لذت می‌بردم و حس و حال جالبی داشت.

یکی از مهم‌ترین کارهای شما تاسیس آموزشگاه موسیقی اردوان کامکار است. چقدر هنرجویان این کلاس‌ها و دیگر آموزشگاه‌های موسیقی می‌توانند به آینده و فعالیت حرفه‌ای در این زمینه امیدوار باشند؟

از روز اولی که به تاسیس این آموزشگاه تصمیم گرفتم، اسمش را آموزشگاه اردوان کامکار گذاشتم، نه عنوان دیگر. قصدم این بود از مقطعی به بعد ساز سنتور را تدریس و چهره‌های مستعدی را به جامعه موسیقی کشور معرفی کنیم. البته با صلاحدید مدیر آموزشگاه، سازهای دیگر هم تدریس می‌شود اما تمرکز خودم روی سنتور است. این ادعا را دارم اولین کسی هستم که حداقل بالای هزار نوازنده حرفه‌ای تربیت کرده‌ام اما متاسفانه بزرگانی چون محمدرضا لطفی، حسین علیزاده و استادان دیگر، آنچنان که باید شاگردانی تربیت نکردند. ولی من به قدری شاگرد تربیت کرده‌ام که کم مانده کارخانه یاماها به ایران بیاید و سنتور بسازد! (می‌خندد) باور کنید وقتی به فروشگاه‌های ساز سنتور می‌روم، به من تعظیم می‌کنند، بس که هنرجویانم برای خرید سنتور به آنجا می‌روند. این‌قدر به دلیل سبک و سیاقش، علاقه‌مند به این ساز زیاد شده که حد ندارد و باعث رونق این فروشگاه‌ها شده‌است. ای کاش در سازهای دیگر هم این توجه وجود داشت و استادان دیگر هم مثل من زندگی‌شان را وقف شاگردانش می‌کردند.

سنتور ساز گرانی است؟

قیمت‌های متفاوتی دارد اما در کل به نسبت ساز لوکسی مثل پیانو، گران نیست. ولی من از چند سال پیش کاری کردم که هر کسی نتواند سنتور بسازد. شکل، ابعاد و دیگر مختصات آن زمین تا آسمان با سنتورهایی که قبلا در بازار وجود داشت، فرق می‌کند. الان فقط از همین مدل سنتور در مقیاس‌های متفاوت و با توجه به سطح نوازنده در بازار موسیقی هست.

مخاطبان منتظر کار جدیدی از شما باشند؟

بله، یک کار عجیب و غریبی است که حتی شاگردان خیلی نزدیک خودم هم از آن بی‌خبر هستند، برای این‌که برای‌شان تازگی و غافلگیری داشته‌باشد. این آلبوم موسیقی با همکاری همایون نصیری، نوازنده با استعداد پرکاشن به زودی منتشر می‌شود.

درنگ

مهرجویی و موسیقی

داریوش مهرجویی ازجمله کارگردان‌هایی بود که دستی هم در موسیقی داشت و سنتور و پیانو می‌نواخت. دراین میان علاقه او به سنتور، ویژه بود، به‌طوری‌که این ساز در برخی فیلم‌هایش نمود برجسته‌ای دارد.

هرمز فرهت در موسیقی «گاو» پارت‌هایی هم برای سنتور نوشت که خود داریوش مهرجویی آنها را اجرا کرد. به جز او عباس خوشدل به عنوان نوازنده فلوت، نصرت‌ا... ابراهیمی به‌عنوان نوازنده سه‌تار و حسین مقدم هم به‌عنوان نوازنده ضرب (تمبک) با فرهت در موسیقی فیلم گاو همکاری می‌کردند. صدای سنتور مهرجویی در تیتراژ آغازین و تیتراژ پایانی شنیده می‌شود.

سنتور در فیلم «پستچی» حضور بیشتری دارد و به جز تیتراژ اول که صدای این ساز روی تصویر علی نصیریان بازیگر نقش تقی پستچی شنیده می‌شود، در برخی پلان‌های دیگر مثل سر کار رفتن پستچی با دوچرخه، تهیه علوفه برای دامپزشک و نهایتا درمان خودش، استراحت پستچی در طبیعت همراه همکارش رمضان (عزت‌ا... رمضانی‌فر)، حضور پستچی در ساحل، بعد از ارتکاب قتل تقی پستچی و... هم صدای مضراب سنتور به گوش می‌رسد.

در فیلم «پری» شخصیت داداشی با بازی علی مصفا وقتی برای بیدار کردن خواهرش پری (نیکی کریمی) وارد اتاق می‌شود، شیطنتش را با به دست گرفتن مضراب و به صدا درآوردن سنتور آغاز می‌کند. گرچه این صدا باعث می‌شود پری در لحظه بیدار شدن عارف گمنام سده پنجم هجری را ببیند اما درعین حال از بازیگوشی داداشی کلافه می‌شود و به برادرش تشر می‌زند: «نزن ناکوکه، نزن».

«سنتوری» که دیگر اوج پیوند مهرجویی و سنتور در قالب یک فیلم سینمایی و یک قصه به تمامی سنتوری است و نام سنتور حتی به عنوان فیلم راه می‌یابد و نوای این ساز تقریبا در همه لحظات این اثر شنیده می‌شود. سنتوری، داستان علی، نوازنده چیره دست سنتور را روایت می‌کند که در اوج موفقیت، به دام اعتیاد گرفتار شده و دچار بدبیاری‌های پیاپی همچون عدم صدور مجوز برای کنسرت‌هایش می‌شود. او ناگزیر برای ادامه زندگی از طریق خواندن و نواختن در عروسی‌ها زندگی را می‌گذراند.

مهرجویی برای آهنگسازی این فیلم سراغ اردوان کامکار، آهنگساز و نوازنده شناخته شده سنتور می‌رود و از حضور موثر او بهره می‌گیرد. کامکار برای ساخت موسیقی این فیلم نامزد دریافت سیمرغ بلورین بهترین موسیقی بیست و پنجمین جشنواره فیلم فجر می‌شود. کامکار در همه مراحل فیلمبرداری سنتوری حضور داشت تا بازیگر اصلی فیلم نقش یک نوازنده چیره دست سنتور را به‌درستی ایفا کند و نمایش دهد. در همه صحنه‌های اینسرت و نماهای بسته دست علی سنتوری، این دست‌های خود کامکار است که مضراب در دست دارد و می‌نوازد. سنتوری با آهنگسازی کامکار و خوانندگی محسن چاوشی به فیلمی محبوب تبدیل شد.

در «طهران تهران» و همان اپیزود نخست ساخته داریوش مهرجویی هم در شبی که گروه از تهرانگردی به اقامتگاه خود (درواقعیت عمارت مسعودیه) برمی‌گردند، نوای سنتور به گوش می‌رسد.

مهرجویی در آخرین فیلمش «لامینور» هم سراغ موسیقی رفت و دلبستگی دختر جوان خانواده به نوازندگی را به تصویر کشید. این بار هم مثل سنتوری، مخالفت خانواده به‌ویژه شخصیت پدر، چالش و مانع اصلی قهرمان فیلم است. گرچه ساز محوری «لامینور» گیتار است اما نما و نوای سنتور در برخی صحنه‌ها مثل سکانس‌های ابتدایی و انتهایی دیده و شنیده می‌شود.

برای شنیدن قطعه دریا کیوآرکد را اسکن کنید

برای شنیدن قطعه زاگرس کیوآرکد را اسکن کنید

نگارخانه

گالری آریا میزبان «نور و انزوا» شد

نمایشگاه آثار تانیا پاکزاد با عنوان «نور و انـزوا» روز جمعه اول دی در گالری آریا افتتاح می‌شود.نور و انـزوا، مجموعه‌ای مینی‌مال از آثار متاخر تانیا پاکزاد است و آنچه از روشنایی رستنی است را به نحوی نمادین پیش چشم مخاطب می‌گذارد. این نمایشگاه از جمعه اول دی در گالری آریا افتتاح می‌شود. پاکزاد در بخشی از استیتمنت این مجموعه آثار نوشته است: «هستی پهنه گسترده‌ای از جدال نور و ظلمت است؛ آنچه در پرتوَاش رویش و مرگ شکل می‌گیرد و آگاهی حتی در انزوا روشن‌بین است. در روشنایی است که جدال علیه تاریکی بر بوم نقش می‌بندد، ایده پرورانده می‌شود و حیات می‌یابد. این ذات روشنایی است و تجسم ایده در پرتوِ آن. گل‌های سرزمین من، هرقدر هم که تنها، راه تکامل و معرفت را می‌پیمایند و با اندک روشنایی به شهود می‌رسند. این آغاز و فرجام تابلوهای من است». علاقه‌مندان به بازدید از نمایشگاه نور و انزوا می‌توانند از اول تا ۱۱ دی از ساعت ۱۶ تا ۲۰ در گالری آریا به نشانی تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از سه‌راه عباس‌آباد، کوی زرین، پلاک ۱۰ مراجعه کنند.

صحنه

کنسرت گروه حنانه در مادرید

همزمان با فرارسیدن شب یلدا گروه موسیقی «حنانه» به سرپرستی کامران همت‌پور برای علاقه‌مندان موسیقی ایرانی و ایرانیان مقیم، کنسرتی را در شهر مادرید اسپانیا برگزار می‌کند.

این کنسرت در دو بخش موسیقی ایرانی و موسیقی نواحی ایران پیش روی مخاطبان قرار می‌گیرد.

ملودی‌های محلی مشتمل بر موسیقی نواحی مناطق آذربایجان، خراسان، لرستان، کردستان و جنوب ایران به همراه قطعاتی تنظیم شده در شور، ماهور و اصفهان بخش‌های اصلی این کنسرت موسیقی را تشکیل می‌دهند.

در بخش موسیقی ایرانی نیز این گروه تصمیم دارد به مناسبت فرارسیدن شب یلدا قطعاتی با همین مضمون که پیشتر با صدای شهرام ناظری و مرحوم محمدرضا شجریان در دستگاه اصفهان خوانده شده بود، پیش‌روی مخاطبان قرار دهد.

بهروز قنسولی نوازنده قانون، فرود خاموشیان نوازنده عود، میلاد شکری‌زاده نوازنده کمانچه، ماهور خسروی نوازنده دف و همخوان و کامران همت‌پور به‌عنوان نوازنده تنبور و سه‌تار، گروه اجرایی را تشکیل می‌دهند.

سجاد بهرامی نیز به‌عنوان مدیر برنامه، این گروه را همراهی می‌کند.

قاب

رونمایی از شهید زین‌الدین در فیلم مجنون

همزمان با تدوین فیلم سینمایی «مجنون» اولین تصویر سجاد بابایی، بازیگر نقش شهید مهدی زین‌الدین منتشر شد.فیلم سینمایی مجنون به تهیه‌کنندگی عباس نادران و کارگردانی مهدی شامحمدی، تازه‌ترین محصول سازمان هنری رسانه‌ای اوج است که برشی از حماسه‌آفرینی شهیدان مهدی و مجید زین‌الدین و رزم آوران لشکر ۱۷ علی بن ابی طالب(ع) در جزیره مجنون و عملیات بزرگ خیبر را به تصویر می‌کشد. سجاد بابایی سال گذشته در چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر توانست برنده سیمرغ بلورین بهترین نقش مکمل مرد شود.